SLIVOŇ TRNITÁ

Prunus spinosa

třída: vyšší dvouděložné; **řád:** růžotvaré; **čeleď:** růžovité; **rod:** slivoň;
druh: slivoň trnitá (trnka obecná) **lidové názvy:** akácie (středověký název, který dosud přetrvává v lékárnickém názvu drogy Flos acaciae = květ trnky), loh, lop, ovoce trnu, slíva trnka, slíva trpká, slivoň trnka, trní, trpká slíva

POPIS:

Hustě větvený trnitý keř, 1 – 2(5) m vysoký, s černošedou kůrou, rozšiřující se četnými kořenovými výběžky.

Letorosty jsou alespoň v mládí chlupaté, později olysalé, starší boční větévky jsou zakončeny kolci. Pupeny jsou drobné, kulovité až vejcovité, světle hnědé, velmi často nahloučené do chomáčků.

Trnka má listy obvejčité, tupě špičaté, 1 – 2x pilovité, na líci tmavozelené až šedozelené, lysé až roztroušeně chlupaté.

Kvete bíle koncem března a v dubnu, před rašením listů.

Peckovice jsou kulovité, 1,0 – 1,5 cm velké, modročerné, ojíněné, s trpkou zelenavou dužninou a jamkovitě brázditou vejcovitou peckou, která se těžko odděluje od dužniny.

ROZŠÍŘENÍ:

Vyskytuje se téměř v celé Evropě od jižní Skandinávie až po severní Afriku, na Britských ostrovech, na jihovýchodě až po Malou Asii, Kavkaz a Írán.

U nás trnka roste na celém území kromě vysokých horských poloh, nejčastěji roste v teplejších oblastech od nížin do pahorkatin hojně, výše je vzácnější.

Je odolná vůči suchu i mrazu, nenáročná na půdu, přestože má raději bohaté půdy.

Je to světlomilný druh. Tvoří rozsáhlé houštiny, zvláště na výslunných stráních, kamenitých a skalnatých svazích, ale i v okrajích lesů, na mezích i podél úvozových cest. Vydrží ve znečištěném městském prostředí.

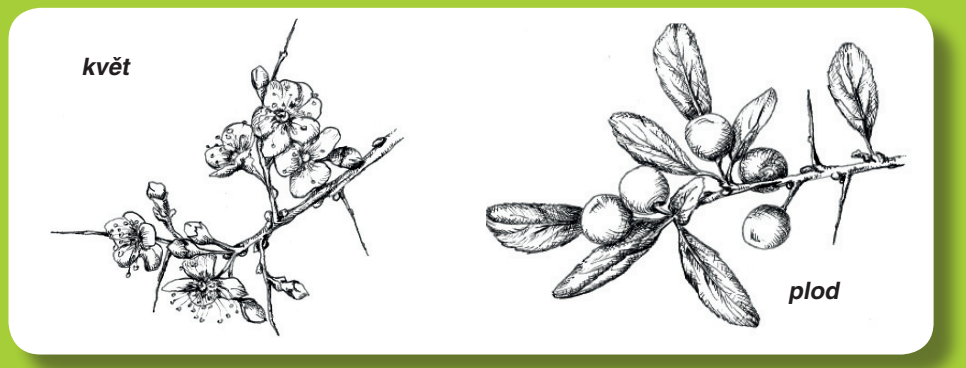

VÝZNAM:

Trnka patří k nejhojnějším keřovitým druhům v naší krajině, společně s hlohy je výborným úkrytem pro ptáky i drobné živočichy. Není však záměrně vysazována ani ve městech, ani v krajině, na závadu v parcích, biokoridorech i jiných typech výsadeb je její rychlé šíření z kořenových výmladků.

Kdysi se z trnky vysazovaly neprostupné živé ploty, které měly ochraňovat zahrady před pronikáním dobytka. Zvláště ve vyšších polohách nás tak výskyt trnek obvykle upozorní na bývalé osídlení krajiny.

V léčitelství se používají květy i plody. Plody se přidávají do kvasu na zlepšení chuti pálenky, dříve se po přemrznutí používaly i na sirupy, povidla, kompoty či aromatická vína.

Trnka může sloužit i jako podnož při roubování, např. pro meruňku, která je pak odolnější.

Tvrdé a pevné dřevo je vhodné pro soustružnické práce.